

4. Çocuklar ve silahlı çatışmalar

I. Çocuklar ve silahlı çatışmalar

Sadece geçtiğimiz on yılda, silahlı çatışmaların iki milyondan fazla çocuğun hayatına mal olduğu ve altı milyondan fazlasını da fiziksel olarak sakat bıraktığı tahmin edilmektedir. Çatışmalar, çocukları ebeveynlerinden, bakıcılarından, temel sosyal hizmetlerden, sağlık hizmetleri ve eğitimden mahrum bırakmaktadır. Yaklaşık yirmi milyon çocuk yerlerinden edilmiş ve mülteci olmuş, bir milyon çocuk ailesiz kalmış, diğerleri ise tutsak edilmiş, kaçırılmış veya insan kaçakçılığına maruz kalmıştır. Doğum kayıt ve çocuk adalet sistemleri çökmektedir. Herhangi bir anda en az 300.000 çocuk askerin çatışmalara katıldığı tahmin edilmektedir.

Çocukların, aile üyelerini arama, ıslah edilmeleri ve sosyal entegrasyon, psiko-sosyal rehabilitasyon programları, silahsızlanmaya katılma, seferberliğin sona ermesi, topluma yeniden kazandırma programları ve geçiş süreci adalet çerçeveleri gibi özel kısa ve uzun vadeli çatışma sonrası gereksinimleri mevcuttur. Bu bağlamda, AB böyle programlara uluslararası desteğin koordinasyonu ve hızlandırılmasına odaklanan Paris Taahhütleri'nin devamı niteliğinde bir forumun oluşturulmasını memnuniyetle karşılamaktadır.

Birçok durumda, uluslararası insani hukuk tarafından ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Roma Statüsü'nde yasaklanan suçları, çocuklara karşı işleyenlerin cezasız kaldığı bir ortam mevcuttur. AB, çocuk askerlerin yasadışı kullanımı ve askere alınmalarına ilişkin olarak cezasızlıkla mücadele ve uluslararası hukukun ilgili ihlallerini tanımlamada uluslararası ceza yargılarının temel rolünü vurgulamaktadır.

Çocuk Haklarına dair Sözleşme neredeyse evrensel olarak onaylanmış ancak hiçbir suretle evrensel olarak uygulanmamaktadır. Özellikle, silahlı çatışma durumlarında, çocuklar uzun süreli etkilere oransız olarak mağdur olmaktadır. Silahlı çatışmaların gelecek nesiller üzerindeki bu etkisi, bu çatışmaların tekrar ortaya çıkması veya devam etmesi için zemin hazırlayabilir. Çocukların silahlı çatışmalara karıştırılması konusunda Çocuk Haklarına dair Sözleşme'nin İhtiyari Protokolü bu duruma karşı koymayı amaçlamıştır.

AB silahlı çatışmalar ve çocuklar konusunu ele almak için kurulmuş önemli uluslararası mekanizmaları, özellikle BM Silahlı Çatışmalar ve Çocuklar için Genel Sekreter Özel Temsilcisi ve Silahlı çatışmalar ve Çocuklar konusunda Güvenlik Konseyi Çalışma Grubu'nu memnuniyetle karşılamaktadır. Bu nedenle, AB ve Üye Devletler uygun olduğu durumlarda ilgili müdahalelerinin etkisini azami düzeye çıkarmak için eylemlerini bu mekanizmalarla koordine etmektedir.

II. Amaç

Çocuk haklarının geliştirilmesi ve korunması, AB insan hakları politikasının bir önceliğidir. Avrupa Birliği (AB), çocuklar ve silahlı çatışmalar konusunun tanımlanmasını sadece bugünün çocukları acı çektikleri ve geleceği şekillendirecekleri için değil; aynı zamanda Çocuk Haklarına dair Sözleşme, İhtiyari Protokolleri ve diğer bölgesel ve uluslararası insan hakları belgelerinde düzenlendiği biçimde temel ve devredilemez haklar olduğu için kritik önemde olduğunu düşünmektedir. AB, bu alandaki faaliyetlerine hem birlik içinde hem de üçüncü taraflarla ilişkilerinde daha fazla önem vererek, bu konuda bilinçlenmeyi artırmayı hedeflemektedir.

AB, elindeki farklı araçları kullanarak, geçmiş ve devam eden faaliyetlerine dayanarak, silahlı çatışmaların çocuklar üzerindeki kısa, orta ve uzun vadede etkilerini etkin ve kapsamlı şekilde ele almayı taahhüt etmektedir (Ek I'deki AB faaliyetlerinin değerlendirmesi). AB'nin amacı; üçüncü ülkeleri ve devlet dışı aktörleri, uluslararası ve bölgesel insan hakları normlarını, standartlarını ve araçlarını ve uluslararası insani hukuk uygulamaları için (Ek II'de sıralandığı şekilde) teşvik etmektir. Ayrıca, AB, çocukları silahlı çatışmaların etkilerinden korumak için gerekli tedbirlerin alınmasını, çocukların silahlı çatışmalarda ve silahlı gruplarda kullanılmasına son verilmesini ve çocuklara karşı işlenen suçların cezasız kalmasının önlenmesini amaç edinmiştir.. AB, çeşitli politika alanlarında silahlı çatışmalardan etkilenen çocukların durumlarını, dış yardım ve insani yardımı da kapsayan çeşitli politikalar-Ortak Dış ve Güvenlik Politikası (CFSP)/Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası (ESDP) dahil- ve eylemler arasında koordinasyon ve sürekliliğin sağlanmasının önemini onaylamaktadır.

III. İlkeler

AB, özgürlük, demokrasi, insan haklarına saygı, temel özgürlükler ve hukukun üstünlüğü ilkelerine dayalıdır. Bu ilkeler Üye Devletler için müşterektir. İnsan haklarına saygı, Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikasını (ESDP) da içeren AB'nin Dış ve Güvenlik Politikası'nın (CFSP) en önemli hedeflerindedir. İnsan haklarına saygı, aynı zamanda, Birliğin ticaret, kalkınma ve insani yardım politikalarının da bir parçasıdır.

Bütün çocukların haklarının korunması ve desteklenmesi AB ve Üye Devletler için bir öncelik konusudur. Silahlı çatışmalardan etkilenen çocukları koruma çalışmalarında, AB, Ek II'de bulunan insan hakları ve insani yardım ile ilgili uluslararası ve bölgesel norm ve standartlarla yönlendirilmektedir.

AB, BM Genel Sekreteri, Çocuklar ve Silahlı Çatışmalar konusunda Genel Sekreterin Özel Temsilcisi, Çocuklar ve Silahlı Çatışmalar konusunda Güvenlik Konseyi Çalışma Grubu, UNICEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu), UNIFEM (Birleşmiş Milletler Kadınlar için Kalkınma Fonu), OHCHR (İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi), UNHCR (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği), UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), Çocuk Hakları Komitesi, İnsan Hakları Komitesi, İnsan Hakları Konseyi, Üçüncü Komite, Avrupa Konseyi, OSCE (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı)/ODIHR (Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi), BM Özel mekanizmaları, İnsan Güvenliği Ağı ve sivil toplum kuruluşları gibi ilgili aktörlerin çalışmalarını desteklemektedir. AB, BM 1612 sayılı Kararı izleyen çocuk koruma ağlarının ve Görev Güçlerinin çalışmalarını da desteklemektedir. Çocuk haklarına dair mevcut uluslararası güvencelerin kuvvetlendirilmesi ve etkin şekilde uygulanması için AB, proaktif bir şekilde bu aktörlerin çalışmalarına katkıda bulunacak ve onlarla birlikte çalışacaktır.

IV. İlke kuralları

Düzenli denetleme, raporlama ve değerlendirme, AB faaliyetlerine ihtiyaç duyulan durumların tanımlanması için temel oluşturur. AB tarafından yürütülen kriz yönetimi faaliyetlerinde karar alma, AB'nin özel eylemler için potansiyel yetkileri ve tasarrufundaki araçlar ve imkânlar göz

önüne alınarak durum bazında gerçekleşecektir.

İzleme ve raporlama

AB Misyon Başkanları, sivil operasyonların Misyon Başkanları, AB Komutanları (komuta zinciri aracılığı ile) ve Özel AB Temsilcileri, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1539 (2004) ve 1612 (2005) sayılı kararlarıyla oluşturulan BM raporlama ve izleme sistemine hâkim ve koordinasyon içinde ilgili durumlarda periyodik raporlarında çatışmaların veya ortaya çıkacak çatışmaların çocuklar üzerindeki etkilerini analiz edeceklerdir. Bu raporlar, özellikle, çocuklara karşı şiddet ve çocukların istismarı, çocukların ordular veya silahlı gruplar tarafından askere alımı ve konuşlandırılmaları, çocukların öldürülmesi, sakat bırakılması, okul ve hastanelere düzenlenen saldırılar, insani yardımın engellenmesi, çocuklara karşı cinsel ve cinsiyete dayalı şiddet, çocukların kaçırılması ve tarafların bunlarla mücadele için aldıkları tedbirler konularını ele alacaktır. Bu altı adet ihlal birincil faaliyet konusunu oluştururken, her ülke için çocuklara karşı ilgili diğer şiddet olaylarını izleme ve raporlama ve tepki vermeyi dışlamayacaktır. Uygun olduğu durumlarda çatışma durumlarındaki çocuklar konusunda AB eylemlerinin etkisini standart raporlama ve periyodik değerlendirmelerine dâhil edeceklerdir. İlgili durumlarda, Misyon Başkanları bu konuları ve ilgili ülke stratejilerinin uygulamasına yönelik güncellemeleri içeren *ad hoc* raporlar hazırlayabilir. AB kriz yönetimi operasyonlarından çıkarılan dersler, gizli olmadıkları sürece, yetkili çalışma grupları için önemli bir bilgi kaynağı oluşturabilirler.

Komisyon, hem bu alandaki raporlamaya hem de gerekli hallerde daha fazla bilgi sağlamak için silahlı çatışmalar, çocuklar ve çatışma sonrası rehabilitasyonu amaçlayan Topluluk finansmanlı projelere, Konsey ve Üye Devletlerin dikkatini çekecektir. Üye Devletler de bu alanda yürütülen ikili projeler konusunda bilgi vererek bu genel çerçeveye takviye yapacaktır.

Değerlendirme ve eyleme yönelik tavsiyeler

Konsey'in İnsan Hakları Çalışma Grubu (COHOM), BM Genel Sekreterliği (BM Güvenlik Konseyi'nin silahlı çatışmalar ve çocuklar hakkındaki yıllık raporuna eklenen, çocukları silahlı çatışmalarda askere alan veya kullanan tarafların listelerini kapsayarak), Silahlı Çatışmalar ve Çocuklar konusunda Genel Sekreterin Özel Temsilcisi, silahlı çatışmalar ve Çocuklar konusunda BM Güvenlik Konseyi çalışma grubu, UNICEF, BM Özel Mekanizmaları ve insan hakları Sözleşme Organları ve sivil toplum örgütlerinin rapor ve tavsiyeleri gibi diğer ilgili bilgiler ve

yukarıda bahsi geçen raporlara dayanarak diğer ilgili çalışma gruplarıyla yakın işbirliği içinde özellikle acil müdahale gerektiren endişe verici durumlar ortaya çıktığında AB eylemlerine ihtiyaç duyulan durumların düzenli aralıklarla tanımlanması ve eylemler için uygun düzeyde (PSC (Siyaset ve Güvenlik Komitesi)/Coreper (Daimi Temsilciler Komitesi)/Konsey) tavsiyeler yapar.

Üçüncü ülkeler ile ilişkilerde AB'nin eylem araçları

AB'nin tasarrufunda çeşitli eylem araçları mevcuttur. Silahlı çatışmalardan etkilenen çocuklara yönelik olarak AB eylemlerini sağlamlaştırmak, güçlendirmek ve ilerletebilmek için mevcut girişimlerini geliştirecektir (Ek I'de olduğu gibi). Ayrıca, AB'nin tasarrufunda olan araçlar diğerleriyle birlikte aşağıdakileri kapsar:

Siyasi diyalog: AB ile üçüncü ülkeler ve bölgesel kuruluşlar arasındaki bütün düzeylerdeki siyasi diyalog, insan hakları unsuru olduğu durumlarda çatışma öncesi, çatışma boyunca ve çatışma sonrasında çocuk haklarının ve refahının bütün yönlerini kapsayacaktır.

Diplomatik Girişimler: AB, ilgili üçüncü ülkeleri çocukların silahlı çatışmaların etkilerinden korumak, silahlı kuvvetlerde ve silahlı gruplarda kullanılmasını sona erdirmek ve cezasızlığa son vermek konularını garanti altına almak için etkin tedbirler alınmasını teşvik için diplomatik girişimlerde bulunacak ve basın açıklamaları yayımlayacaktır. AB Özel Temsilcileri ve Misyon Başkanları devlet dışı aktörler ile ilgili olan durumlarda bu konuyu ele almayı sürdürecektir. Uygun olduğu durumlarda, AB gerçekleşen olumlu gelişmeler için de memnuniyetini dile getirecektir.

Çok taraflı işbirliği: Topluluk, silahlı çatışmalar ve çocuklar ile ilgili birkaç alanda, özellikle Silahsızlanma, Seferberliğin sona ermesi, Yeniden Entegrasyon ve Rehabilitasyon (DDRR) ve insani yardım aracılığıyla projelere finansman sağlamayı taahhüt etmektedir. Komisyon, bu desteğin genişletilmesi için öncelikli ülkelerdeki durumlara odaklanarak, örneğin Ülke Strateji Belgeleri ve Ara Değerlendirmeleri çerçevesinde, bu olasılıkları tanımlayacaktır. Komisyon, aynı zamanda özellikle yardım, rehabilitasyon ve gelişme arasındaki bağlantıyı dikkate alacaktır. Komisyon bu süreçte kapsamlı uzun vadeli politikalara entegre edilmesi gereken olağanüstü durumlarda eğitime destek verilmesinin önemini onaylamıştır. Üye Devletler, ikili

işbirliği projelerinde bu ilke kurallarında düzenlenen öncelikleri eşit olarak yansıtmak için çalışacaklardır.

Kriz yönetimi faaliyetleri: Planlama sürecinde, çocukların korunması konusu uygun şekilde ele alınmalıdır. AB'nin kriz yönetim faaliyeti yürüttüğü ülkelerde, AB'nin araçları ve imkânları göz önünde bulundurularak, faaliyet planlaması uygun olduğu ölçüde, çocukların özel ihtiyaçları özellikle kız çocuklarının korunmasızlığı gözetilmelidir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin kararlarını gerçekleştirme çabasında olan AB, barış ve güvenliği sürdürmeyi amaçlayan müdahalelerde bulunurken silahlı çatışmalarda yer alan çocukların hakları, refahı ve korunmaları konularına özellikle dikkat etmelidir.

AB, tasarrufundaki çeşitli araçları kullanırken erken uyarı ve koruyucu yaklaşımlarında ve gerçek çatışma durumlarında barış görüşmelerinde, barış anlaşmalarında, çocuklara karşı işlenen suçların genel aflardan hariç tutulmasını sağlamada, çatışma sonrası aşamalarda yeniden yapılandırma, rehabilitasyon, yeniden entegrasyon ve uzun vadeli kalkınmada çocukların özel ihtiyaçlarının göz önünde tutulmasını sağlamak için çalışacaktır. AB, barış sürecinde çocuklar dâhil yerel topluluğun katılımının sağlanması yollarını araştıracaktır. Bu bağlamda, AB, Birleşmiş Milletler sisteminin ve bölgesel örgütlerin bu alanda kazandığı tecrübeden yararlanacaktır. Mülteci olan, zorla göç ettirilen, ailelerinden ayrılan, kaçırılan, HIV/AIDS virüsünden etkilenenler, sakat kalan, cinsel istismara ve alıkonulmaya maruz kalan çocuklar ve kız çocukları özellikle korunmasızdır.

Eğitim: Kriz yönetimi alanında eşgüdümlü AB Eğitim Kavramı, bu ilke kurallarını göz önünde bulundurmalıdır. Bunun ışığında AB çocukların korunması konusunda eğitimi tavsiye etmektedir.

Diğer tedbirler: AB, uygun olduğu durumlarda, hedefe odaklı önlemler gibi, tasarrufunda olan diğer araçları kullanmayı da düşünebilir. Üçüncü ülkelerle AB anlaşmalarının yenilenmesi yaklaştığında, AB ülkenin çocuk haklarına olan yaklaşımına ilişkin kaydını ve özellikle silahlı çatışmalardan etkilenmiş çocuklara ilişkin hususları dikkatlice değerlendirecektir.

V. Uygulama ve izleme

COHOM'un aşağıdakileri yerine getirmesi beklenmektedir:

- AB faaliyetlerinin bu ilke kurallarına uygun olarak uygulandığını izlemek ve bu amaç için 12. paragrafın işlevsel kılınması için yöntemler geliştirmek ve ilgili ülke stratejilerinin uygulanmasını izlemek. Bu bağlamda, Topluluk faaliyetlerinin AB'nin faaliyetleri ile bir bütün olarak uyumlu olması gerektiğini hatırlatan 25 Haziran 2001 tarihli GAC (Genel İşler Konseyi) kararlarına atıfta bulunulmuştur;

-düzenli olarak AB öncelikli ülkeler listesinin gözden geçirilmesi ve güncellenmesi;

-çocuklar ve silahlı çatışma konusunun, tüm ilgili AB faaliyet ve politikalarına yansıtılmasının ("mainstreaming") desteklenmesi ve izlenmesi ve çocukların haklarını kapsamlı bir biçimde korumak için güvenlik ve gelişme alanlarında diğer AB organlarıyla işbirliği yapılması;

-ilgili çalışma grupları, Özel Temsilciler, Misyon Başkanları, sivil operasyon Misyon Başkanları ve AB Komutanları (emir komuta zinciri aracılığı ile) ile birlikte yakın işbirliği içinde, bu ilke kurallarının uygulanmasının sürekli değerlendirilmesinin üstlenilmesi;

-söz konusu alanda, BM, diğer uluslararası ve bölgesel hükümetler arası örgütler, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve kurumsal aktörler ile uygun olduğu durumlarda daha fazla işbirliği imkânlarının araştırılmasına devam edilmesi;

-yıllık olarak, bu ilke kurallarında düzenlenen hedefleri gerçekleştirmede kaydedilen ilerleme konusunda Siyaset ve Güvenlik Komitesi (PSC)'ne rapor sunulması;

-bu ilke kurallarının, gerektiğinde ve uygun olduğu durumlarda iyileştirme veya güncelleme tavsiyeleri içeren bir değerlendirmesinin Konsey'e sunulması;

-bu bağlamda, bu ilke kurallarının gelecekte uygulanması için bir odak noktası oluşturulmasının göz önünde tutulması (örneğin, uzmanlardan oluşan özel bir grup veya Özel Temsilci).

EK I

AB'nin Üçüncü Ülkelerle silahlı çatışmalardan etkilenen çocuklar konusundaki temaslarında başvurabileceği uluslararası norm, standart ve ilkelerin ayrıntılı olmayan listesi

I. BM insan hakları belgeleri

Anlaşmalar ve protokoller

- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, 1989;

- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin çocukların silahlı çatışmalara dâhil olmaları konusunda İkinci İhtiyari Protokolü, 2002;
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin çocukların satılması, çocuk fuhuşu ve çocuk pornografisi konusunda Birinci İhtiyari Protokolü, 2002;
- 182 Sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi, 1999;

Güvenlik Konseyi Kararları

- 1539 Sayılı Güvenlik Konseyi Kararı (2004, Çocuklar ve silahlı çatışmalar)
- 1612 Sayılı Güvenlik Konseyi Kararı (2005, Çocuklar ve silahlı çatışmalar)

Çocuklar ve Silahlı Çatışmalarla ilgili Genel Kurul Kararları

- AB'nin, Latin Amerika ve Karayipler Grubu (GRULAC) ile ortaklaşa ön ayak olduğu, İnsan Hakları Komisyonu ve BM Genel Kurulu Üçüncü Komitesi önünde yıllık olarak alınan çocuk hakları konusunda kararları;

Bu kararlar, çocuklar ve silahlı çatışmalar konusunda paragraflar içermektedir.

II. Uluslararası İnsani Hukuk, Mülteciler ve Ülke içinde yerlerinden edilmiş kişiler

- Savaş Esirlerinin Muamelesine ilişkin Cenevre Sözleşmesi, 1949;
- Savaş Zamanında Sivillerin Korunmasına ilişkin Cenevre Sözleşmesi, 1949;
- Uluslararası Silahlı Çatışmaların Mağdurlarının Korunması hakkında 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerinin Ek İhtiyari Protokolü (1. Protokol), 1978;
- Uluslararası Olmayan Silahlı Çatışmaların Mağdurlarının Korunması hakkında 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerinin Ek İhtiyari Protokolü (2. Protokol), 1977;
- Mültecilerin Statüsüne ilişkin Sözleşme, 1951;
- Mültecilerin Statüsüne ilişkin Protokol, 1967;
- Ülke İçinde Yerinden Edilmelere ilişkin Yol Gösterici İlkeler, 1998.

III. Uluslararası Ceza Hukuku

- Uluslararası Ceza Mahkemesinin Roma Statüsü, 2002;
- Eski Yugoslavya Topraklarında 1991 ve 1993'ten (1998, 2000 ve 2002'de değiştirildiği üzere) bu yana gerçekleştirilen Uluslararası İnsan Hakları Hukukunun Ciddi İhlallerinden Sorumlu Kişileri Yargılamak İçin Uluslararası Mahkemenin Değiştirilmiş Statüsü;
- Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü, 1994;
- Sierra Leone Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü.

IV. Diğer ilgili uluslararası prensipler, ilke kuralları ve normatif belgeler

- 6 Şubat 2007'de kabul edilen Çocukları Kanunsuz Askere Alma veya Silahlı Güçler veya Silahlı Gruplar tarafından kullanma konusunda Koruma için Paris Taahhütleri;
- Paris İlkeleri: 6 Şubat 2007'de kabul edilen Silahlı Güçler veya Silahlı Gruplarla Bağlantılı Çocuklar konusunda Prensipler ve İlke Kuralları;
- Çocuklar ve Silahlı Çatışmalar için Genel Sekreter Özel Temsilcisinin Raporu, 2007 BM Genel Kurulu (A/62/228) geçici gündeminde Madde 68 (a);
- Aralık 2007'de Andrew Sherriff tarafından "Slovenya AB Başkanlığı için hazırlanan kalkınma politikasına özel atıfla Silahlı Çatışmalardan Etkilenen Çocuklara AB Tepkisini Geliştirme" araştırması;
- "Will you listen?" (Dinler misin?) 2007 yılında UNICEF Çocuklar ve Silahlı Çatışmalar için Genel Sekreter Özel Temsilcisi Ofisi tarafından çatışma bölgelerindeki gençlerin ifadelerinden hazırlanmıştır, UNICEF, Global Youth Action Network (Küresel Gençlik Eylem Ağı), UNFPA ve diğerleri.

V. Bölgesel belgeler

- Çocukların Hakları ve Refahı konusunda Afrika Beyannamesi, 1990;

EK II

Çocuklar ve Silahlı Çatışmalar konusunda AB faaliyetleri (ÖRNEK LİSTE)

ODGP Belgeleri

- 10 Aralık 2002 tarihli Konsey Sonuç Belgesi (belge no. 15138/02, sayfa 9).
- 12 Aralık 2005 tarihli Çocuklar ve Silahlı Çatışmalar konusunda AB İlke Kurallarının iki yıllık değerlendirmesine yönelik Konsey sonuç belgesi (belge no. 14960/05, sayfa 15).
- Dış Faaliyetlerde Çocuklar konusunda Konsey Sonuç Belgesi, Mayıs 2008.
- İşkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ve onur kırıcı ceza ve muameleler hakkında AB ilke kuralları (belge no. 7369/01) ve ilke kurallarını uygulamak için çalışma belgeleri (belge no. 15437/02).
- İdam Cezası konusunda Avrupa Birliği İlke Kuralları (belge no. 9199/98).
- İnsan Hakları Diyalogları konusunda Avrupa Birliği İlke Kuralları (belge no. 14469/01).
- 10 Aralık 2007 tarihinde kabul edilen çocuk haklarının geliştirilmesi ve korunması amaçlı AB İlke Kuralları.
- 25 Nisan 2006 tarihinde kabul edilen Çocuklar ve Silahlı Çatışmalar konusunda İlke Kurallarını Uygulama Stratejisi (belge no. 8285/1/06 REV 1).
- Afrika'da insan hakları ve iyi yönetim hakkında Ortak Pozisyonlar (98/350/ODGP).
- Ruanda, Somali, Sierra Leone, Zimbabve, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Nijerya, Liberya, Angola ve Küba (bazı durumlarda hedef odaklı yaptırımların uygulanması dahil) konusunda Ortak Pozisyonlar.
- Uluslararası Ceza Mahkemesinde 16 Haziran 2003 tarihli Konsey Ortak Pozisyonu 2003/444/ODGP, (OG L 150, 18.06.2003, s, 67).
- Ortak Eylemler (Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Güney Osetya, Bosna Hersek, çeşitli özel temsilciler) ve Ortak Stratejiler (Rusya, Ukrayna, Akdeniz Bölgesi).
- 26 Haziran 1997 tarihli Konvansiyonel Silahların Yasadışı Ticaretini Engellemek ve Mücadele Etmek için AB Programı.
- 8 Haziran 1998 tarihinde kabul edilen Silah İhracatı konusunda AB Tüzüğü. Paramiliter ekipmanların ihracatı konusunda AB çapında kontroller için devam eden çalışmalar.
- İhtilafli bölge elmasları konusunda Ortak Pozisyon ve uluslararası ham elmas ticaretine ilişkin Kimberley Süreci Sertifikalandırma Sistemini uygulayan Konsey Kararı (belge no. 15328/02)

Kriz Yönetimi (ESDP)

- Silahlı çatışmalardan etkilenen çocukların ESDP'ye entegrasyonu amaçlı Kontrol Listeleri konusunda Konsey Sonuç Belgesi.
- 14 Mayıs 2007 tarihli ESDP konusunda Konsey Sonuç Belgesi.
- Kriz yönetiminde AB ve BM'nin işbirliği konusunda deklarasyonuna ilişkin Konsey sonuç belgesi (belge no. 12875/03).
- Kriz yönetimi konusunda AB ve BM arasında işbirliği konusunda 21 Temmuz 2003 tarihli Konsey Sonuç Belgesi (belge no. 11439/03).
- AB tarafından yönetilen kriz yönetimi operasyonlarında sivillerin korunması konusunda taslak ilke kuralları (belge no. 14805/03)
- Kriz yönetiminde hukukun üstünlüğü alanında ekler dahil misyonlar için kapsamlı AB kavramı (belge no. 9792/03).
- Şiddetli Çatışmaların Engellenmesi konusunda AB programının uygulanması (belge no. 10680/03). Bu program görevlilerin eğitimi dâhil ihtilaf önlenmesi çerçevesinde yürütülen çeşitli AB girişimlerini düzenler.
- Kriz yönetimi ve iyileştirmenin AB sivil boyutu için eğitimlerin uyumlaştırılması (11675/1/03) ve yönetimin sivil yönlerinin AB bakış açısı için eğitimler için Ortak Kriterler (belge no. 15310/03).
- AB, BM'nin acil müdahale, eğitim ve Silahsızlanma, Seferberliğin sona ermesi, Yeniden entegrasyon ve Rehabilitasyon (DDRR) alanlarında yeterliliğinin artırılmasına katkıda bulunmuştur. Komisyon ve Konsey Sekreteryası'nın Siyasi Birimi de "çatışma göstergeleri" (zor durumda olan ülkeler için izleme listeleri) geliştirmişlerdir. (örnek: çatışmalara barışçıl çözüm bulunması yönünde kapasitenin artırılması için Afrika Birliği ile işbirliği ve kereste ve su kaynaklarının yasak ihracı gibi özel konularda ortak ülkelerin yetkilileri arasında işbirliği.) Örnek bir program, Afrika Birliği ile ihtilafların barışçıl yollardan çözümü ve kereste ve su kaynaklarının yasadışı ihracatı gibi özel sektörleri kapsayan paydaş ülkelerin işbirliğini artırmaya yönelik kapasite geliştirme için işbirliği.
- Silahlı Çatışmalardan etkilenen Çocukların ESDP Operasyonlarına Entegrasyonu ve Korunması için Kontrol Listesinin Uygulanmasının genel olarak değerlendirilmesi (belge no. 9693/08).
- 14 Aralık 2006'da kabul edilen Silahsızlanma, Seferberliğin Sona Ermesi ve Yeniden entegrasyona destek için AB Kavramı.
- Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikasına, İnsan Hakları ve Cinsiyet konusunun yerleştirilmesi

- 29 Temmuz 2007 tarihli ilgili belgelerin derlenmesi (belge no. 11359/07).

- 29 Mayıs 2006 tarihli silahlı çatışmalardan etkilenen çocukların ESDP operasyonlarına Entegrasyonu ve korunması için Kontrol Listesi konusunda CIVCOM tavsiyesi (belge no. 9877/06).
- 7 Haziran 2007'de Berlin'de imzalanan Kriz Yönetimi konusunda BM-AB işbirliği ortak beyanatı.

Topluluk araçları (kalkınma işbirliği, ticaret, insani yardım)

- Kurumsal Sosyal Sorumluluk konusunda Konsey Kararı (belge no. 5049/03).
- Çeşitli Ticaret ve İşbirliği Anlaşmaları, özellikle ACP-AB "Kotonu" Ortaklık Anlaşması, çocuklar, çatışma önleme, insan hakları konularında özel paragraflar içerirler.
- Korunmasız çocuklara yardım ve koruma yoksulluğun yok edilmesi kapsamında, dolayısıyla AT kalkınma işbirliği çerçevesinde değerlendirilmiştir. Çocuklar, özellikle eğitim ve sağlık gibi sektörel politikalarda dış yardım konusunda önemli bir odak gruptur. Çocuklarla ilgili birçok faaliyet, ECHO, EDF, DIHAA aracılığı ile AT tarafından finanse edilmektedir.
- Silahlı çatışmalara dâhil olan çocuklara yardım ve koruma birkaç Komisyon programı aracılığıyla yönlendirilmektedir. 2001 yılında çocuk haklarının teşvik edilmesi, İnsan Hakları ve Demokrasi için Avrupa Girişimi çerçevesinde finansman önceliklerinden biriydi, 2002-2004 yılları arasında yine finansmanda yer almıştır ve şimdi yeni Demokrasi ve İnsan Hakları için Avrupa Belgesi'nde muhafaza edilmiştir.
- İnsani krizlerde çocukların özel savunmasızlığını tanıyan İnsani Yardım Konusunda Avrupa Konsensüsüne bağlı olarak, Komisyon, çocuklara özel bir önem atfedilmesi ve özel gereksinimlerinin belirlenmesi taahhüdünde bulunmuştur. Komisyon tarafından desteklenen çocuk unsuru içeren insani operasyon örnekleri şunları kapsar: seferberliğin sona ermesi, rehabilitasyon ve yeniden entegrasyon projeleri (Uganda), sağlık ve beslenme projeleri (Sudan, Kolombiya, Filistin), psiko-sosyal destek (Sierra Leone, Sudan, Batı Şeria, Gazze Şeridi ve Lübnan), ülke içinde yerinden edilmiş kişiler için acil durum kamplarında okulların finansmanı (diğerlerinin yanı sıra, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Sudan, Sierra Leone), aile takibi ve yeniden birleştirme (Kolombiya).
- ECHO aynı zamanda Save the Children(Çocukları Koru), Belçika Kızıl Haç'ı ve diğerlerinin araştırma ve savunma faaliyetlerini finanse etmiştir ve çocukların korunması alanında olağanüstü durumlarda çocuklar için taahhütlerini etkin bir biçimde üstlenebilmesi için

yeterliliğini güçlendirmesi konusunda UNICEF'e destek olmaktadır.

- 7 Temmuz 2006 tarihli Çocuk Hakları konusunda bir AB Stratejisine Yönelik Komisyon Bildirimi (COM (2006) 367 nihai).
- Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan CAAC-İlgili AB Projeleri özeti (non paper).
- 6 Şubat 2008'de kabul edilen Komisyon Bildirimi "Avrupa Birliği Dış Eylemlerinde Çocuklar için Özel bir Yer" ve ekindeki "AB Dış Eylemlerinde Çocuk Hakları konusunda Eylem Planı" ve "Kriz ve Olağanüstü Durumlardaki Çocuklar konusunda Personel Çalışma Belgesi".

Avrupa Parlamentosu

- AB-ACP Ortak Parlamenter Asamblesi tarafından kabul edilen çocuklar ve silahlı çatışmalar konusunda karar, Haziran 2003.
- 2004, 2005, 2006, 2007 yılları için Yıllık İnsan Hakları raporları.
- Silahlı çatışmalarda kadının durumu ve çatışma sonrası ülkelerde yeniden yapılanma ve demokratik süreçlerde kadının rolü konusunda Avrupa Parlamentosu kararı (belge no. 2005/2215(INI)).
- Gelişmekte olan ülkelerde başta çocuk işçiliği olmak üzere çocukların sömürülmesi konusunda Avrupa Parlamentosu kararı (belge no. 2005/2004(INI)).
- 17 Nisan 2007 tarihinde Brüksel'de toplanan Çocukların Hakları için AB Stratejisi hakkında Avrupa Parlamentosu oturumu raporu.
- 6 Eylül 2007'de kabul edilen üçüncü ülkelerle insan hakları diyalogları ve insan hakları konusunda istişarelere dair karar.

*

* *